

DANSK ERHVERVSFJERKRÆ MARTS 2015

FJERKRÆKONGRES 2015 – REFERAT FRA INDLÆGGENE OM ÆG

De to ægssessioner - onsdag eftermiddag og torsdag formiddag - var tilrettelagt, så vi kom godt rundt i forskellige emner indenfor ægproduktionen – fra produktionen hos opdrætter og ægproducent over optimering af produktionen og udfordringer i avlsarbejdet til fremtidens æglæggere og videre til ægs gode ernæringsmæssige egenskaber og det politiske arbejde for at forbedre rammevilkårene for produktionen for så at slutte af med information om produktion og markedsføring af æg i et af verdens fattige lande, hvor der langt mere fokus på at skaffe mad til befolkningen, end der er på dyrevelfærd.

Af Specialkonsulent og dyrlæge Susanne Kabell, SEGES

Danske Ægs arbejde v. Jørgen Nyberg Larsen.

Jørgen Nyberg Larsen, sektorchef for Danske Æg, fortalte indledningsvis om Danske Ægs formål og rammer, medlemsforhold samt bestyrelsens sammensætning. Fødevareministerens servicetjek af fjerkræbranchen har været et af årets væsentlige emner. Det medførte diskussioner omkring hønnikeopdræt, dødelighed hos konsumægshøner, næbtrimning, fjerpilning og kannibalisme, samt en debat om brystbensfrakturer hos høner i etageanlæg. Forandringerne er ikke konstateret i Danmark, men Danske Æg har foreslået, at der laves en videnskabelig undersøgelse af status. Branchen har øget fokus på opdræt, dødelighed og brystbensforandringer, og afventer rapporten efter servicetjekket, som stadig ikke er offentliggjort. Danske Æg vil promovere de danskproducerede æg overfor forbrugerne og har som resultat af en konkurrence mellem to designskoler valgt et logo med en æg-silhoutet med omridset af et vikingskib i rød-hvide farver. Danmarks konkurrenceevnen lader noget tilbage at ønske i forhold til udlandet, men reelt er der ikke stor konkurrence på skalæg indenfor EU. EU er ikke konkurrencedygtig i

resten af verden. I Ukraine er der f.eks. i én ægproduktion 30 mio høner holdt under noget andre betingelser end kravene i Europa. Danske Æg forsøger at få adgang til det kinesiske marked, hvor den øgede urbanisering giver større efterspørgsel efter fødevarer, og hvor fødevareskandaler får prisen på sunde, sikre og sporbare fødevarer til at stige voldsomt. I Kina har man fire kategorier af fødevarer: Økologiske, Green food, Ikke forurenede, og "Andet". I Beiling kan 8 æg sælges for 96 kr, måske en mulighed for de danske æg fra berigede bure?

Kommunikation og omdømmepleje har været vægtet højt i 2014, hvor Danske Æg bidrog med svar på spørgsmål fra ministeren, studerende, skoleelever og andre, samt deltog i dyrskuer, fødevaremesser, Arla Food festival, Æggets Dag, Åbne landbrug, og udarbejdede diverse undervisningsmaterialer. En stor del af aktiviteterne var finansieret af Fjerkræafgiftsfonden.

Response of layer breeding to today's marketing and welfare demands v. Rudolf Preisinger.

Professor **Rudolf Preisinger** præsenterede Lohmanns visioner for fremtidens æglæggere. Den voksende verdensbefolknings krav om øgede fødevaremængder i gode kvaliteter er drivkraften, og målet er bl.a. en høne, der producerer æg i 100 uger. Dyreetiske overvejelser bliver også stadig vigtigere at inkludere, og bl.a. i Tyskland er der stor bevågenhed omkring aflivningen af de daggamle hanekyllinger. Derfor har Lohmann udviklet en hønetype, hvor hanekyllingen har en bedre tilvækst end de øvrige typer, mens hønen kan bruges som konsumæg-lægger. Produktiviteten er dog ikke tilfredsstillende, og dual-purpose hønen anvendes for tiden ikke i Tyskland. Udvikling af mulighed for kønsortering i ægget anses for at være meget vigtigt for i fremtiden at kunne undgå at skulle aflive hanekyllinger.

En bedre skalkvalitet v. Erik Dam Jensen.

Erik Dam Jensen fra Hedegaard Agro havde fokus på skalkvaliteten i sit indlæg om fodring af æglæggende høner. Med stigende alder falder skalkvaliteten, og store

FJERKRÆKONGRES 2015 – REFERAT FRA INDLÆGGENE OM ÆG

æg vil have tyndere skal, men der er herudover stor forskel mellem besætningerne. Efter en grundig gennemgang af alle de tekniske, sundheds- og fodringsbetingede faktorer, der har indflydelse på skalkvaliteten, fortalte Erik Dam om fasefodring og anbefalede at anvende

mindst 4-5 faser for at holde ægvægten nede og optimere skalkvaliteten. En ny foderstrategi, split feeding, der anvendes til bur- og skrabeægproduktion i udlandet, tager hensyn til at hønens behov for næringsstoffer ændrer sig i løbet af døgnet. Strategien betyder i praksis fodring med ét foder om formiddagen, hvor hønerne får 40 % af den daglige fodermængde, og et andet foder om eftermiddagen, hvor hønerne får de resterende 60 % af foderet, og kræver, at man kan styre tilførslen fra to fodersiloer. Split feeding vil angiveligt medføre en besparelse på 4,4 % af de samlede foderomkostninger, hvilket betyder, at en investering i en ekstra silo tjener sig selv hjem i løbet af to år.

Æg og sundhed v. Nina Geiker.

Nina Geiker er uddannet human ernæringskandidat og ansat som post doc ved Herlev Hospital, hvor hun forsker i æg som fødevarer til mennesker. Hun fortalte om ægs indhold af næringsstoffer, og de gode egenskaber som næringsmiddel. Danskere spiser 1/3

æg om dagen. Ved en statistisk undersøgelse af data fra 3 mio. mennesker har forskere påvist, at 1 æg om dagen ikke øger risiko for blodpropper i hjertet i forhold til slet ikke at spise æg, mens risikoen for blodpropper i hjernen endda var lidt mindre end for dem, der ikke spiste æg. Hvis man spiser æg til morgenmad, stabiliseres blodsukkeret, så der går længere tid, inden man føler sult. Der blev således registreret et indtag på 2000 kilojoule mindre pr døgn i forhold til de mennesker, der spiste brød med ost til morgenmad. I forbindelse med et igangværende projekt på Herlev Hospital, der skal forbedre sundheden hos børn af overvægtige mødre, indgår ca. 400 mødre, og der følges op på deres børns sundhed fra fødslen til de er 9 år gamle. Under graviditeten er mødrene på diæt og indtager 2-3 æg

pr dag, hvilket har resulteret i, at børnene bliver slankere og får bedre knogler. Som kuriosum nævnte Nina Geiker afslutningsvis, at det anbefales mennesker over 65 år at spise et æg før sengetid, idet det hindrer nedbrydningen af muskulatur, mens man sover. Med sådanne forskningsresultater ser fremtiden lys ud for afsætningen af æg.

Min ægproduktion v. Peder Gasbjerg.

Peder Gasbjerg driver 280 ha økologisk jordbrug og en ægproduktion med 90.000 + 32.000 høner i berigede bure, samt 200 kwh solcelleanlæg på taget. Han har valgt produktionen i berigede bure som den mest effektive og rationelle måde at producere sikre æg

på. Der fejles dagligt gulv, blæses støv ned hver måned, og arbejdsklimaet er godt både for personalet og hønerne. Produktionen er CO₂ venlig, og dødeligheden er lav. Produktion i berigede bure har været udsat for mange angreb fra forskellig side, og Peder Gasbjerg mente, at kritikerne bl.a. burde tage de store investeringer, der er foretaget for forbedring af burene, i betragtning, inden de kræver burproduktionen nedlagt, og at branchen bør gå aktivt ind i at imødegå trend-sætteres hetz mod buræg. Han havde ingen planer om at bakke ud af ægproduktionen, men var allerede langt i planlægningen af et økologisk ægproduktionsanlæg.

Nøglen til en bedre bundlinie v. Kristian Hedeager Nielsen.

Kristian Hedeager Nielsen er ansat hos Jysk Landbrugsrådgivning efter 10 år i den finansielle sektor. Hans indlæg tog udgangspunkt i resultaterne fra de 20 ægproducenter i Business Check Æg 2013. Budskabet var klart, at der skal lyst og overskud til at optimere, for

forandringer kræver likviditet og en ekstra indsats. Effektivitet, optimering, rationalisering, omkostningsstyring og en grundigt gennemtænkt virksomhedsplan er nøglebegreber for en sund økonomi. Finansieringsselskabernes rating, eller pris på lån, afgøres i høj grad subjektivt, så det er vig-

FJERKRÆKONGRES 2015 – REFERAT FRA INDLÆGGENE OM ÆG

tigt at gøre et godt indtryk ved at være bedst muligt forberedt på alle områder, når man præsenterer sine forslag for finansieringsselskabets repræsentant. Kristian Hedeager Nielsen påpegede, at mange flere end de nuværende henholdsvis 30 % og 15 % af ægproduktionen burde benytte E-kontrol og Business Check. Han foreslog også at etablere en gårdbestyrelse, hvis det er muligt at få relevante bestyrelsesmedlemmer, og hvis man er motiveret til at drøfte sine beslutninger og lytte.

Effekt af forskellige belægningsgrader i etagesystemer v. Sanna Steinfeldt.

Sanna Steinfeldt, seniorforsker på Aarhus Universitet, præsenterede resultater af en omfattende, to-årig undersøgelse af effekten af forskellig belægningsgrader og af én eller flere etager. I forsøget indgik 6.534 stk Hisex høner pr år, opdelt i 12 hold og i øvrigt holdt under økologiske betingelser. Produktivitet, velfærd og adfærd blev registreret i projektet, hvor belægningsgrader på 6, 9 og 12 høner pr m² i standard etageanlæg samt et hold med 6 høner pr m² med kun én etage blev sammenlignet. Adgangen til vand og foder opfyldte de gældende krav. Den højeste belægningsgrad medførte signifikant lavere æglægningsprocent, ligesom fjerdragten blev en smule mere slidt på brystet, og halefjerene en smule mere pillede end ved lavere belægningsgrader. Ved den højeste belægningsgrad var der flere høner, der opholdt sig i verandaen. I løbet af forsøget er der genereret et stort datamateriale bl.a. i form af videooptagelser, som forventes analyseret i fremtiden med fokus på adfærd og velfærd. Sanna Steinfeldts konklusion var, at man ikke bør gå helt til grænserne for minimumskravene, da det kan få negativ indflydelse på produktiviteten.

Min opdrætsproduktion v. Jørgen Lodberg.

Jørgen Lodberg fortalte om sin vej fra fjerkræinteresserede dreng over fiskeri til ægproducent med først bur- og skrabehøner og senere økologisk ægproduktion, opdræt af eget opdræt til situationen i 2015, hvor han opdrætter 280.000 stk. opdræt, og om planerne om at øge produktionen med

300.000 økologiske kyllinger i etageanlæg i 2016. For at sikre likviditeten har Jørgen Lodberg en aftale med sine kunder om at de betaler 1/3 af prisen for hønnikerne, når der foreligger et negativt resultat af 12-ugers salmonellaprøven. Af de mange billeder fremgik det, at Jørgen Lodbergs levevej også er hans hobby, og at virksomheden drives med høj faglighed og med det store engagement, der skal til for at opnå en succesfuld produktion.

The production and marketing of eggs in Colombia v. Adriana Larsen.

Adriana Larsen fortalte om ægproduktionen i Latinamerika med fokus på Colombia, hvor hun har været direktør for det, der svarer til Danske Æg. Der bor ca. 48 mio. mennesker i Colombia, som er den 3. største økonomi i Latinamerika med en vækstrate på 1,3 %. Landet er selvforsynende med æg, men alt foder importeres. Ægproduktionen er stigende og baseret på 42 mio. æglægere, hvoraf 91 % er brune, 30 % er burhøner mens 70 % er skrabehøner. Ca. halvdelen af burene er automatiserede, mens resten betjenes manuelt. Med minimumslønninger på 250 \$ om måneden er der generelt mange ansatte på bedrifterne. I Colombia testes flokkene for Salmonella Enteritidis to gange om året, og der er ingen antibiotikapolitik. Æg, der produceres i kølige egne, har en holdbarhed på 28 dage, mens æg, der produceres i varme egne af landet, har en holdbarhed på 8 dage. Mere end 30 mio. af Colombias befolkning er fattige, 13,2 % er kronisk fejlnærede, og der er derfor behov for at prioritere befolkningens ernæring og velfærd højere end dyrevelfærd. I en kampagne, som ægbranchen finansierer med 1 mio. \$ om året, anbefales det, at voksne spiser mindst 3 æg om ugen, mens børn bør have et æg om dagen. Ægbranchen gennemfører omfattende kampagner i radio og TV, hvor bl.a. kendte sportsstjerner reklamerer for æg, og kendte kokke laver retter med æg. Der uddeles gratis opskrifter med æg, og der afholdes en stor, årlig fest for alle børn på æggets dag. Forbruget lå i 2013 på 236 æg pr person pr år. ■